

АНОТАЦІЯ

Ван Цзисі. Методика підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах. –

Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта /Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво)

Зміст анотації

Дисертаційне дослідження присвячене висвітленню методики підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах.

У даній роботі здійснено аналіз історичного розвитку духової музично-інструментальної гри в ансамблевій практиці від найдавніших часів до сьогодення, а також методичні засади роботи з ансамблями духових інструментів у різні періоди. Опираючись на історичні джерела, у роботі висвітлено особливості та специфіку розвитку й удосконалення духових інструментів на території України в античні часи, період Київської Русі, в умовах прийняття християнства, описано роль музичної освіти в братських школах, згодом у Києво-Могилянській академії, зосереджено увагу на умовах розвитку сольної та ансамблевої гри на духових інструментах у панському маєтку, який був осередком концертної духової музики XVIII століття.

У дисертаційному дослідженні розкрито й особливість музичних цехів – корпоративних організацій музикантів-професіоналів (XVI – XIX століття).

Інструментальне музикування в католицькій церкві у XVIII – XIX століттях сприяло розвитку і збагаченню стильової палітри в інших жанрах тогочасної музичної творчості.

Крім того, у роботі розглядається специфіка духової гри у період Гетьманської держави, яка довгий час була центром політичного, економічного та культурного осередку. А Генеральна військова козацька музика була складовою цивільного й військового життя Лівобережної

України. Після знищення Запорозької Січі Катериною II багато козацьких музик було переведено у збройні корпуси Лівобережжя, а на Правобережжі вони змушені були служити у польських королів і магнатів.

Друга половина XIX століття характеризувалася демократизацією, що сприяло розвитку української духової музики, вдосконаленню духових інструментів, творчості нових композиторів. Отож з'явилася необхідність створення спеціалізованих музичних навчальних закладів. Так, 1859 році в Петербурзі утворилося музичне товариство – РМТ, у Москві з'являється відділення ІРМТ (1860 р.), у Києві (1863 р.) та інших містах. Поява відділень ІРМТ сприяла поживленню концертного життя серед простого населення, відкриттю музичних класів (або шкіл), а згодом – училищ.

Кінець XIX – початок XX століття ознаменували посилення діяльності українських музично-хорових та просвітницьких товариств у Галичині (Просвіта, Рідна школа, Руська бесіда, Боян). Значне місце в розвитку музичної культури (зокрема ансамблевого виконавства) в західних областях України посідає Львівська консерваторія, відкрита у 1851 році, а з 1903 року під патронатом М. Лисенка було засновано Вищий музичний інститут.

З удосконаленням духових інструментів змінювались їх типові склади. Значні зміни у реорганізації духових оркестрів належать М. Римському-Корсакову (70-і роки XIX ст.), котрий запропонував інструментальний склад духового оркестру з трьох груп: дерев'яних духових, мідних духових і ударних, а кількість виконавців варіювати залежно від вимог музичного мистецтва і професійного виконання.

У дисертації охарактеризовано специфіку підготовки студентів, майбутніх учителів музики, у ВНЗ в історичному ракурсі. Для підготовки студентів вищих навчальних закладів необхідно було врахувати специфіку фахової діяльності артиста й диригента ансамблевого. Колективу. Досвід практичної підготовки таких фахівців знайшов своє відображення у навчальних програмах з дисциплін оркестрового циклу, а також у науково-педагогічній і навчально-методичній літературі. Усталення вітчизняного оркестрово-

ансамблевого навчання студентів відбулося впродовж минулого століття, починаючи з 1920-х років, коли реорганізація музичних навчальних закладів сприяла появі нових факультетів й відділень у консерваторіях.

У дисертаційному дослідженні особлива увага відводиться питанню готовності студента до керування інструментальним ансамблем, що розглядається у трьох аспектах – психологічному, соціологічному і педагогічному. Також виокремлено такі напрямки майбутньої професійної діяльності: методичний, психолого-педагогічний, музичний, діагностико-прогностичний.

Важливою умовою активізації творчого процесу та підтримання піднесеної атмосфери в колективі є добре сплановані та змістовно проведені репетиції, методично правильно дібраний навчальний репертуар, який впливає на формування світогляду виконавців, сприяє розширенню їхнього життєвого досвіду завдяки осмисленню музичних творів, їхній ідейній спрямованості.

Окремо висвітлено специфіку діяльності позашкільної освіти, головним напрямком якої є забезпечення процесу інтеграції як цілеспрямованого педагогічного впливу, так і впливу середовища на особистість, а також стимулювання розвитку суб'єктної позиції дитини у цьому процесі, регулювання оптимальних взаємин у системі «особистість – сім'я – школа – суспільство». Крім того, це виховні заклади, де проходить дозвілля дітей залежно від їхніх здібностей та обдарувань, відбувається становлення вмінь, набуття знань, з'являється мотивація до творчої активності.

У сфері мистецтва спеціалізовані позашкільні заклади покликані забезпечити умови для креативного, розумового та духовного розвитку дітей і учнівської молоді в процесі знайомства з художньо-творчою діяльністю.

У дисертаційному дослідженні доводиться думка, що підвищення ефективності ансамблево-виконавської підготовки відбувається за умов переорієнтування на активно-творче відношення учнів до виконавської діяльності шляхом розвитку інтерпретаційного мислення та розкріпачення

творчих можливостей у процесі її здійснення. Це стає можливим завдяки поглибленню духовно-творчих орієнтацій пізнання.

У роботі представлено методичну модель підготовки майбутніх керівників ансамблевого колективу в процесі фахового навчання, яка базується на системі взаємопов'язаних модульно-рейтингових блоків, а саме: когнітивного; компетентнісного; прогностичного.

Основними принципами підготовки майбутніх учителів музики до керування ансамблем у процесі фахового навчання було визначено:

- принцип активності, який реалізується у творчій ідентичності особистості;
- принцип професійної спрямованості діяльності на ефективну практичну діяльність;
- принцип спрямованої дії професійного мистецького досвіду для досягнення поставлених цілей.

Активне ставлення до мети, завдань і процесу керування ансамблем колективом загалом характеризує студента-музиканта з огляду на його успішність чи невдачі у набутті фахового досвіду. Проте недостатньо високий рівень розвитку фахових здібностей може нівелюватися завдяки добре змотивованій діяльності майбутнього вчителя і керівника ансамблю. Тому надзвичайно важливою є фахова мотивація в керівницькій діяльності інструментальним ансамблем.

Процес усвідомлення майбутнім учителем музики самого себе як професіонала базується на самопізнанні і здійснюється шляхом самоконтролю, самодіагностики, осмислення труднощів та рефлексії.

У дисертаційному дослідженні педагогічні умови розглядаються як сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організованих і матеріалізованих можливостей його існування, що забезпечує успішне вирішення поставлених завдань, внутрішні параметри умов, які визначаються цілеспрямованістю, доцільністю відбору, конструюванням і застосуванням

змісту, прийомів, а також організованих форм навчання для ефективного досягнення мети.

Тому в роботі виокремлено наступні педагогічні умови: мотивація до самопізнання та самовдосконалення, постійне прагнення до професійного самоствердження; діалогізація навчально-виховного процесу; спрямування студентів до активної самопізнавальної діяльності на основі індивідуалізації музично-теоретичної та психолого-педагогічної підготовки.

Система підготовки майбутнього вчителя музики, керівника інструментального ансамблю, спрямовується на набуття сукупності музично-теоретичних та психолого-педагогічних знань, практичних умінь і навичок, необхідних студенту для продуктивної, високоякісної музичної діяльності та цілеспрямованого розвитку його музично-творчих можливостей.

Усталене в педагогічній та музикознавчій науці розуміння сутності та структури професійної підготовки майбутнього керівника інструментального ансамблю духових інструментів дало змогу визначити основні структурні компоненти: пізнавально-комунікативний, мотиваційно-цільовий, індивідуально-творчий та аналітико-результативний.

Пізнавально-комунікативний компонент передбачає набуття різносторонніх мистецьких знань і диригентсько-виконавських умінь, які реалізуються у професійній виконавсько-диригентській діяльності. Він є показником змістового наповнення музично-освітнього процесу, висвітлює рівень опанування історико-теоретичними знаннями та розуміння музикознавчих категорій. Даний компонент засвідчує можливість реалізації набутих вмінь у роботі з інструментальним ансамблем духових інструментів. Його критерієм визначено міру здатності керівника ансамблю до оперування сформованими знаннями під час відтворення музичних творів та роботи з учасниками колективу за такими показниками: 1) здатність накопичувати музичні знання і виконавсько-диригентські уміння; 2) багатство та різносторонність музичного тезаурусу; 3) вміння добирати необхідні знання та практичні навички у роботі з ансамблевим колективом.

Мотиваційно-цільовий компонент у професійній освіті залежить від розуміння та надання студентами особистісного смислу майбутній професійній діяльності. Змістом мотиваційно-цільового компонента є загальні соціокультурні цінності музичного мистецтва, що вмотивовують суб'єкту позицію майбутніх вчителів музики до навчальної діяльності. Це дало підстави для визначення його критерію як міри особистісної потреби керівника інструментального ансамблю у музичній діяльності, котрий характеризується такими показниками: 1) бажання опанувати диригентсько-виконавське мистецтво; 2) здатність долати труднощі у процесі вивчення музичних творів; 3) вияв активності студентів під час репетиційної роботи, концертних виступів, співпраці з учасниками ансамблевого колективу.

Індивідуально-творчий компонент забезпечує готовність до формування диригентських та керівницьких умінь студента, сформованість інтерпретаційної діяльності у процесі роботи з ансамблевим колективом. Його характеристикою вважаємо такий критерій як ступінь вираження художнього втілення власної інтерпретації музичного твору через опору на наступні показники: 1) звернення до власного творчого досвіду у виконавсько-диригентській діяльності; 2) сформованість диригентських умінь у процесі керування ансамблем; 3) прояв самостійності й самобутності у вивченні музичного матеріалу.

Аналітико-результативний компонент є завершальним у системі професійної підготовки студентів мистецьких закладів до роботи з ансамблем. Слід зауважити, що він є обов'язковим при завершенні кожного етапу підготовки студентів, адже за відповідними критеріями замірюється рівень знань та умінь. Аналітико-результативний компонент характеризувався таким критерієм, як ступінь сформованості конкретних знань, умінь і навичок на певному етапі підготовки до керування ансамблевим колективом та визначався такими показниками: 1) здійснення контролю та оцінки рівня сформованості підготовки майбутнього керівника до керівництва інструментально-ансамблевим колективом; 2) відстеження ефективності

навчально-виховного процесу, який характеризується змінами в рівні сформованості підготовки майбутнього керівника інструментально-ансамблевим колективом; 3) аналіз результатів та корекція педагогічних задач.

У дисертації особливу увагу відведено музично-педагогічній діагностиці формування майбутнього керівника ансамблевого колективу в мистецьких закладах освіти, яка становить єдину функціональну систему, що включає три складові частини: методологічну, семіологічну та діагностичну логіку.

Дослідно-експериментальна робота складалася з двох послідовних етапів: констатувального та формувального, які проводилися в умовах вищих навчальних закладів освіти відповідно до поставленої мети та завдань дисертаційного дослідження.

Для з'ясування стану сформованості майбутнього керівника ансамблевого колективу впродовж 2018 – 2019 років був проведений констатувальний експеримент, який спрямовувався на вирішення наступних завдань: проаналізувати нормативні документи та перелік програм, згідно з якими здійснюється навчання у мистецьких навчальних закладах, з'ясувати програмний мінімум знань, умінь та навичок з музично-теоретичних та виконавських дисциплін студентів; здійснити діагностування стану сформованості майбутнього керівника ансамблевим колективом на різних етапах навчання, з'ясувати його ставлення до музично-виконавської діяльності та зафіксувати отримані результати на контрольних прослуховуваннях з ансамблем духових інструментів; у результаті отриманих даних педагогічного спостереження та відповідно до визначених критеріїв і їх діагностичних показників визначити рівні сформованості підготовки майбутнього керівника ансамблевого колективу.

Результати всіх діагностичних зрізів та запропоновані у дисертаційному дослідженні критерії та їх показники сприяли виокремленню чотирьох рівнів музично-виконавської підготовки майбутніх керівників інструментально-ансамблевим колективом: низького, середнього, достатнього, високого.

Для визначення ефективності запропонованої методики сформованості підготовки майбутнього вчителя музики до керівництва ансамблево-інструментальним колективом у спеціалізованих музичних закладах було проведено формувальний етап дослідження, метою якого була постановка та вирішення наступних завдань: під час проведення діагностичних зрізів простежити за динамікою формування у майбутнього вчителя музики компонентів ансамблево-виконавської підготовки; на основі отриманих даних у процесі дослідницької роботи провести порівняльний аналіз кількісних та якісних показників; у результаті використання статистичних методів обробки інформації з'ясувати дієвість запропонованої методики.

Отримані в процесі аналізу показники дозволили виявити значні відмінності у рівнях ансамблево-інструментальної підготовки майбутніх учителів музики до керівництва інструментальним ансамблем у спеціалізованих музичних закладах контрольної та експериментальної груп та підтвердили, що розроблена методична модель удосконалення ансамблево-інструментальної підготовки становить цілісну організаційно-методичну систему та є оптимальною для підвищення ефективності художньо-творчого розвитку майбутніх учителів музики, що доводить доцільність її застосування в системі вищої мистецької освіти.

Ключові слова: ансамбль, керівник інструментального ансамблю, майбутній учитель музики, спеціалізовані музичні заклади.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

Статті у наукових фахових виданнях

1. Ван Цзисі. Ретроспективний аналіз розвитку духового інструментального виконавства в Україні / Ван Цзисі // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – Вип. 22 (27), ч. 2. – С. 110 – 115.

2. Ван Цзисі. Структурні аспекти формування здібностей майбутнього керівника інструментального ансамблю / Ван Цзисі // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 24 (29). – С. 101 – 105.
3. Ван Цзисі. Методичні аспекти функціонування дихальної системи музиканта-духовика під час гри на духових інструментах / Цзі Ван // Нова педагогічна думка: наук.-метод. журнал. – № 4(96). – Рівне : РОІППО, 2018. – С. 142 – 144.
4. Ван Цзисі. Методологічні концепції музично-виконавської діяльності керівника духового ансамблевого колективу в закладі спеціалізованої позашкільної освіти / Цзисі Ван // Нова педагогічна думка: наук.-метод. журнал. – № 1(97). – Рівне : РОІППО, 2019. – С. 155 – 158.
5. Ван Цзисі. Особливості музично-виконавської діяльності майбутнього керівника інструментального ансамблю в спеціалізованих музичних закладах / Цзисі Ван // Педагогічна освіта : теорія і практика : Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Лабунець В. М.]. – Вип. 26 (1-2019). – Ч. 2. – Кам'янець-Подільський, 2019. – С. 39 – 43.

Статті в іноземному науковому фаховому виданні

6. Wang Zixi. Specificiti in Music-Pedagogical Training Future Music Teacher's toConducting Woodwing Ensemble // Intellectual Archive. – vol. 8, nam. 4. – Toronto, October- December 2019. s. 358-367.

SUMMARY

Wang Zixi. Methodology of training a future music teacher to leading an instrumental ensemble in specialized musical establishments. – Qualifying research published in manuscript form.

Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

The dissertation on competition of a scientific degree of the doctor of philosophy in the field of knowledge 01 Education / Pedagogy on a specialty 014 Secondary education (musical art)

Annotation content

Dissertational investigation deals with methods of training a future music teacher to leading instrumental ensemble in specialized musical establishments.

The research analyzes historical development wind music instrumental playing in an ensemble practice from ancient times to nowadays and also contains methodological basis of work with wind instruments ensembles at different periods. Taking into consideration historical sources we have shown peculiarities and specific nature of development and evolution improvement of wind instrument on the Ukrainian territory in antiquity ancient times, Kyiv Rus period, after accepting Christianity, the role of musical education in brotherhood schools and later in Kyiv Mohyla Academy is depicted, special attention is paid to development of solo and ensemble playing the wind instruments in a mansion which because a centre of concerts wind music in the 18 century.

The peculiarity of musical workshops-corporative professional musicians organizations (XVI – XIX centuries) is also depicted in the research.

Instrumental playing in a catholic church in XVIII – XIX centuries favoured development and enrichment of style palette in other genres of music art of that time.

The specific nature of wind playing during Hetman state which has been a centre of political, economic and cultural life for a long time is also regarded in the research. General military Cossack music was an integral part of civil and military life in a Left-bank Ukraine. After Zaporizhian Sich was destroyed by Catherine II a lot of Cossacks musicians joined armed forces of Left-bank territory, on the Right-bank territories they were forced to serve Polish kings and nobles.

The second half of the XIX century was one of the most important period in the development of Ukrainian music and wind music in particular owing to music life democratization, wind instrument improvement, concert life agitation and

professional composers appearance. This explains the necessity of creating specialized music educational establishments.

In 1859 a musical community RMC was founded in Petersburg and in 1873 Emperor's Russian community. Later a department of IRMC appeared in Kyiv (1863) and then in other towns. The department of IRMC were aimed at organization of concert life for the population. But the educational activity demanded professional staff so each department first opened music classes (schools) and later colleges.

In the second half of the XIX century logging of the XX century Ukrainian musical choir and educational communities (Prosvita, Ridna shkola, Ruska beside, Boyan) were active in Galitsia.

Lviv conservatory takes an important place in the music culture development (ensemble performance in particular) in the western regions of Ukraine. It was opened in 1851 and since 1903 Higher musical institute was formed under the patronship of M. Lysenko.

Alongside with wind instruments development their typical compositions also changed. Great changes in wind orchestra reorganization belong to M. Rymnsky-Korsakov (70s of XIX century) who proposed three groups as instrumental composition of a wind orchestra: wooden wind instruments, copper wind instruments and percussion instruments, while a number of performers was defined according to musical art and professional performance requirements.

A specific way of students, future music teachers training in a higher educational establishment is a historical discourse. To train higher educational establishment students is necessary to take into account the peculiarities of their future activity as artists and conductors. Practical training experience of such specialists is reflected in teaching programs of orchestra cycle subjects and also in scientific pedagogical and methodical literature. The system of orchestra ensemble training students in our higher schools was being formed during previous century, beginning from 1920s with the reorganization of music educational establishment and new faculties and departments added to the structures of conservatoires.

A special attention is paid to the students preparation to lead an instrumental ensemble in three aspects – psychological, sociological and pedagogical. The directions of future professional activity: methodical, psycho-pedagogical, musical, diagnose-prognostical are also defined.

The structure of special abilities of a conductor, a leader of instrumental ensemble such as: organizational, pedagogical, communicative abilities, constructive abilities, creative research abilities is defined and analyzed in the dissertation.

An important condition of creative process activation and maintenance of lofty atmosphere are well planned and appropriately held rehearsals, methodically correctly selected educational repertoire which influenced formation of performers outlook, favours broadening of their vital experience owing to thinking over musical compositions, their orientation to certain ideals.

The peculiarity of out-of-school educational activity whose main direction is ensurance of integrate process as well as a purposeful pedagogical influence and environmental influence on a personality and also stimulation of subjective child's position development in the process regulation of optimal relations in the system «personality – family – school – society». Besides these are education establishments where meaningful leisure is organized according to the abilities and skills of every student, knowledge is acquired skills are formed in accordance with interests, all kinds of development (intellectual, spiritual and physical) are ensured as well as preparation to active professional and civil activity.

In the sphere of art specialized out-of-school establishments create conditions for creative, intellectual and spiritual development, joining them to creative activity.

An instrumental ensemble brings up the participants, themselves with the means of art, gives them wide possibilities for creative plans realization. Performance of musical compositions for audience is the content of ensemble activity. Ensemble playing in an out-of-school activity is, firstly of all, the result of the lasting and purposeful educational and creative work, which includes comprehensive musical development and participants artistic education, formation of individual playing technics and skills of collective performance, getting idea essence of musical

compositions and means of musical expression, raising of performing level of each musician in particular and an ensemble on the whole.

In the dissertation the idea is proved that effectiveness raising of ensemble forming preparation is achieved on condition of reorientation to activity creative attitude to performing activity through the development of interpretational thinking and releasing of creative opportunities while its realization. It's made possible owing to deepening spiritual-creative orientations of cognition.

A methodical model of ensemble leaders training in the process of professional studies is presented in the research. The model is based on the system of mutually connected module-rating blocks namely: cognitive, competence, prognostic.

The main principles in the future music teachers training to lead an ensemble in the process of professional studies were defined:

- the principle of activity, which is realized in the creative identity of the individual;
- the principle of transformation of professional activity into effective activity (based on a praxeological approach);
- the principle of directed action of professional artistic experience to achieve the goals.

Active attitude to the aim, tasks and the process of leading an ensemble in general defines the success of a music student in learning professional subjects. A high positive motivation can compensate not high enough level of professional abilities development or gaps in necessary competences of a future music teacher. That's why it's important to form a professional motivation in leading an instrumental ensemble.

The process of realizing a future music teacher as a professional is based on self-cognition and realized through self-control, self-diagnostics, realization of difficulties and reflexion.

In the dissertation work pedagogical conditions are regarded as a complex of objective possibilities of its existence, that ensure successful solutions of the given tasks, the conditional parameters are defined purposeful, reasonable selection

constructing and usage of content, means as well as organized forms of teaching to achieve the aim effectively.

These the following pedagogical conditions are mapped out in the work: motivation to self-cognition and self-improvement, constant aspiration to professional self-assertion, dialogization of educational process, directing students to active self-cognitive activity of the basis of music theoretical individualization and psycho-pedagogical training.

The system of a future music teacher, a leader of instrumental ensemble training is directed at requiring complex of music-theoretical and psycho-pedagogical knowledge practical skills and abilities that students need for productive high-quality musical activity and purposeful development of his music creative abilities.

Stated in pedagogical and music studies science idea of essence and structure of a future wind instrumental ensemble leader training enables to define basic structural components: cognitive-communicative, motivational purposeful, individual-creative and analitical-resultative.

Cognitive-communicative component includes acquiring integrative artistic knowledge and conductive performing abilities necessary for high-quality musical pieces performance. It reflects contental fulfillment of music-educational process, level of acquiring historical and theoretical knowledge and musical motivation as well as the ability to realize them in the work of a pipe instrumental ensemble. Its criteria is an ensemble leader ability to operate acquired knowledge during performing musical pieces and work with participants of an ensemble according to such markers: 1) ability to accumulate musical knowledge and performing conductive skills; 2) formation of musical thesaurus; 3) ability to choose knowledge and skills necessary for ensemble performance.

Motivational-purposeful component in professional education depends on understanding and giving students personal points of professional activity. Thus the content of the component are general social-cultural values of musical art which motivate subjective position of future music teacher to educational activity. Its criteria is the measure of an instrumental ensemble leaders need in musical activity,

characterized by: 1) a wish to master musical art; 2) an ability to cope with difficulties in the process of learning pieces of music; 3) students activeness manifestation during rehearsal work, concert performances, cooperation with ensemble participants.

Individual-creative component ensures readiness to formation of performing skills a need to personal interpretational activity. It is characterized by such criterium as the level of artistic implementation of a personal music piece interpretation estimated by: 1) usage of personal creative experience in performing activity; 2) formation of performing skills in the process of learning to play wind instruments; 3) independence and authenticity manifestation in learning musical material.

Analytical-resultative component is final in the system of professional training of artistic establishments students to lead an ensemble. It is obligatory while completing each stage of students' training as according to corresponding criteria the level of knowledge and skills is measured. Thus the result is knowledge, means of activity skills, outlook values, where each subject has got its peculiarities and is a specific part in a general education training.

Analytical-resultative component is characterized by such a criterium as the level of knowledge and skills formation at a definite stage of training to lead an ensemble and is defined by: 1) realization of control and assessment of formation level of a future leader to lead an ensemble; 2) monitoring of educational process effectiveness characterized by changes in formation level of future music ensemble leader training; 3) analysis of results and pedagogical tasks, correction.

A special attention in the dissertation is paid to musical pedagogical diagnostics of a future ensemble leader training in art educational establishments which is a single functional system comprising three parts: methodological, semiological and diagnostic logic.

Experimental work consisted of two consequential stages: summative and formative which were held in higher educational establishments according to a set goal and tasks of the dissertation.

To find out a future ensemble leader formation level throughout 2018 – 2019 a summative experiment was carried out which was aimed at the following solutions: normative documents analysis and a list of programs according to which education in art educational establishments is carried out, finding out a program knowledge skills and abilities minimum in musical-theoretical and performing disciplines, carry out diagnostics of a future ensemble leader formation at different stages of studies, find out his attitude to performing music activity and fix the results at test audition together with a wind instrumental ensemble, the data of pedagogical monitoring and according to defined criteria and their diagnostical markers to define the formation levels of a future ensemble leader training.

Regarding all the results of diagnostic cross-sections and taking into consideration criteria and their markers four levels of a future instrumental ensemble leaders music-performance training were defined: low, middle, sufficient, high.

To find out the effectiveness of the given methodology of a future music teacher to lead an instrumental ensemble training formation stage of investigation was carried out with the purpose of setting and solving the following tasks: during the cross-section diagnostics to monitor the dynamics of ensemble performance training; on the basis of the data obtained to carry out a comparative analysis of quantity and quality indicators; while using the statistical methods of information processing to find out the effectiveness of the given methodology.

The indicators got in the process of analysis have shown considerable differences in the levels of ensemble instrumental training of future music teacher to lead an instrumental ensemble in specialized educational establishments between control and experimental groups and stated that the given methodical model of ensemble instrumental training improvement is an integral organizational-methodical system and proves to be optimal for raising the effectiveness of future music teachers artistic-creative development. It's quite appropriate to use it in the system of higher artistic education.

Key words: ensemble, leader of instrumental ensemble, future music teacher, specialized musical establishments .

